

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 102. Quid possit vel non possit vicarius capitularis vi translatae in cum potestatis Capitularis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

simpliciter in contrarium; nimirum Capitulum teneri Vicario suo jurisdictionem totam conferre, non cumulativè, sed privativè ad se. Vide me de his. q. 566. Idem de relinquenda tota administratione Vicario procedere volunt Garc. loc. c. Pax Jord. loc. cit. n. 62. in casu, ubi jam semel jurisdictionis illimitatè eidem concessa, negant hoc ipsum aliud volum, Capitulum etiam ex post, non tantum posse reservare, & ad se avocare aliqua, sed etiam posse se intromittere in exercitio jurisdictionis, eamque exercere cumulativè cum suo Vicario, hoc nixi fundamentum, quòd Concilium Trident. solum obligaverit ad constituendum Vicarium; non vero ad abdicandam à se jurisdictionem (intellige, etiam quò ad exercitium) adeoque sicut ex eo, quòd Episcopus atringeretur assumere Vicarium, non sequitur, hunc habere exercitium jurisdictionis privativè ad Episcopum, ita etiam ex eo, quòd Capitulum (quòd in jurisdictione succedit Episcopo) arctetur assumere Vicarium, non sequitur illud cogi hoc exercitium abdicare, & relinquere privativè Vicario suo. Contra quam tamen rationem facit, quòd Concilium, ut dictum paulò supra, voluerit, Capitulum per Vicarium exercere jurisdictionem suam ideo; qui negotia tam multiplicia occurrentia tempore Sedis vacantis ordinariis & sine ulla justitiæ retardatione partiumque gravamine per unum omnium nomine, quàm multorum difficulter sæpe congregabilem, & in diversa abeuntium, præsertim, dum inter illos plures nonnunquam sunt pertinacis & heteroclitici cerebri, suffragiis expediuntur. De caterò juxta hanc sententiam multò minùs poterit Capitulum limitare Vicario exercitium illud jurisdictionis, & ad se avocare aliqua, ubi in casu negligentia Capituli Vicarius constitutus à Metropolitanò illimitatè. Porro in eo, num, quando Vicarius ita simpliciter absque omni positiva reservatione deputatur, transeant quoque in eum sine speciali commissione, quæ aliàs speciale mandatum Episcopi requirunt respectu Vicarii illius generalis, in eo, inquam, non conveniunt AA. affirmant Garc. de benef. p. 5. c. 7. n. 28. Guttier. qq. Can. l. 1. c. 11. n. 10. Molin. de Just. tr. 5. d. 11. n. 4. quos pro hac sententia citat Barbosa. juris Eccl. l. 1. c. 32. n. 103. Negant è contra Barbosa. l. c. Castrop. tr. 13. d. 2. p. 29. n. 5. Pirh. ad rit. de off. Vic. num. 78. Dian. p. 8. tr. 4. resol. 64. Ventrigl. Meroll. &c. Sic Vicarium Capitularem non posse sine speciali commissione dispensare in interstitiis Ordinum, tradunt Fagn. in c. his qua. de maj. & obed. n. 61. Ventrigl. Tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 21. citans alios. Atque ita non transire majorem in eum potestatem, quàm in Vicarium Episcopi, tenent Castrop. loc. cit. Garc. loc. cit. num. 29. aliique à me citati. q. 569. num. 1. ubi etiam, num. 2. & 3. qualiter non minùs, quàm Vicarius Episcopi sit Ordinarius, & sicut hic cum Episcopo, ita ille cum Capitulo idem habeat tribunal, vel potiùs Vicarius Capitularis dicatur occupare tribunal jurisdictionis Capitularis, & eam ex illo administrare. Unde etiam, ut dixi. q. 570. videatur non posse à Vicario appellari ad Capitulum, nisi fortè in causa illi specialiter delegata, sicut etiam in eo casu appellari potest à Vicario Episcopi ad Episcopum.

Quest. 102. Quid possit vel non possit Vicarius Capitularis vi translatae in eum jurisdictionis Capitularis?

1. Resp. primò in genere: Primò potest exercere hanc jurisdictionem ante literas patentes deputationis suæ expeditas. C. de Luca de Can. & dignit. d. 26. num. 2. juncto num. 10. designatio enim hæc non exigit post se ad perfectionem sui alium actum, sicut electio propriè talis exigit confirmationem; expediunturque hæc literæ ad probationem, non ad substantiam actus aut perfectionem: adeoque neque exercitium jurisdictionis dependens ab illa deputatione exigit dictas literas. C. de Luc. loc. cit. vide me q. 571. Excommunicato tamen, aut per aliam censuram suspensio Capitulo, Vicarius quoque illius jurisdictionem exercere nequit pari ratione, ac contingit in Vicario Episcopi Garc. loc. cit. num. 32. Castrop. loc. cit. Pirh. loc. cit. contra Ugolin. Idque etiam Vicarius deputatus à Metropolitanò; quia etiam is habet jurisdictionem dependentem à jurisdictione Capituli, etsi independentem à voluntate illius. Garc. loc. cit. num. 33. Secus est, dum Capitulum delegasset specialiter causam Vicario, non ut Vicario, sed ut delegato; jurisdictionis siquidem delegata delegati non suspenditur excommunicato delegante. Card. in Clem. est principalis. de rescrip. num. 9. Pavin. de potest. Cap. Sede vac. p. 2. q. 10. num. 14. Secundo omnia, quæ potest Capitulum, potest etiam Vicarius, intellige, commissa ei tota jurisdictione & administratione sine reservatione. Hinc

2. Resp. secundò in specie: Primò potest circa condenda & revocanda statuta, puniendosque eorum transgressores, quæ circa ea potest Capitulum juxta dicta supra; egebit tamen ad condenda statuta generalia speciali saltem consensu Capituli, si non demandatione & commissione, quo tamen etiam consensu non egebit ad puniendos transgressores. Secundò potest etiam de aliis delictis cognoscere eaque punire ex generali Vicariatus commissione. Tertiò infligere censuras, easque exequi, etiam sine speciali commissione Capituli (nisi fortè agatur de suspensione perpetua aut diuturna) est enim Judex Ecclesiasticus, ordinariam habens jurisdictionem, potestque id ipsum Episcopus, & quod is potest, potest Capitulum Sede vacante, nisi id specialiter ei in quibusdam casibus denegetur; & sic in specie potest suspendere, interdicere, excommunicare vigore commissionis suæ generalis, etiam personas particulares & Canonicos de Capitulo. Pax Jord. l. 12. tit. 2. num. 41. & Pignat. vide me q. 576. pro singulis citantem plures AA. Pari modo potest Vicarius absolvere ab excommunicatione (idem est de aliis censuris) lata à jure vel homine, puta, Episcopo mortuo ejusvè Vicario, idque sine speciali commissione, & licet non esset Sacerdos, etsi honestius, eam absolutionem tunc committeret alteri Sacerdoti; vide me q. 580. num. 1. Poterit quoque remittere pœnas, tam à seipso, quàm à defuncto Episcopo aut etiam à Capitulo, per se ipsum administrante intra octo illos dies irrogatas, in quo tamen postremo casu videtur egere speciali commissione Capituli; vide me loc. cit. Quarto videtur posse exigente atrocitate delicti private Clericum beneficio, & devenire quoque ad verbalem degradationem; quia id potest Capitulum, cujus ramen speciali commissione, saltem quò ad seculum, egere videtur; devenire autem ad actualem degradationem: utpote ne quidem Capitulum, sed soli Episcopo competentem, non potest; multas verò pecuniarias, etiam ex parte, sub præ-

textu salarii sibi applicare nequit, sed hæ applicandæ locis piis juxta Trid. *Sess. 25. c. 3.* Quinto quò ad dispensandum potest, quod potest Capitulum; num verò & in quibus ad hoc egeat speciali mandato vel commissione Capituli, controversitur inter AA. vide me *q. 581.* Sexto potest cognoscere de causis matrimonialibus, & quidem probabilius sine speciali mandato, etsi reputentur inter arduas; vide *q. 582.* Posse illum assistere matrimonio, etsi Sacerdos non sit, quippe qui est Ordinarius, dare etiam aliis ad hoc licentiam, non secus ac Vicarius Episcopi, extra dubium est. Septimo potest cognoscere causas civiles citra speciale mandatum, non tamen feudorum privativè spectantium ad Episcopum; cum ne quidem id possit Capitulum. Secus est de causis feudorum spectantium cumulativè ad Episcopum & Capitulum, item spectantium privativè ad Capitulum, sed non nisi de speciali ejusdem Capituli commissione & mandato. Octavo sub iisdem limitationibus, sub quibus Vicarius Episcopi potest cognoscere causas criminales, sub iisdem id potest Vicarius Capituli, & in specie in causâ hæresis; de quo vide me *q. 585. num. 2.* ubi quòd id juxta plures possit ex speciali mandato Capituli. Nonò commissa à Sede Apostolica. V. g. Literas in forma dignum, item dispensationes matrimoniales & similia directæ Episcopo, aut ejus Vicario generali, exequi non posse Vicarium Capituli Sede vacante, tenent Pirh. *loc. cit.* Pax Jord. *loc. cit. num. 28.* testans sic resolutum à S. Cong. Concil. Garc. *loc. cit. num. 41.* unde etiam id non poterit assumptus è Capitulo in Vicarium, qui fuit Vicarius Episcopi defuncti, eò quòd talis non sit amplius Vicarius Episcopi; quin & non posse Vicarium Capituli exequi literas & commissiones simpliciter directas Vicario generali, absque eo, quòd dicatur *Vicario Episcopi*, sed simpliciter Vicario generali Diocesis; v. g. Trevirensis, tenent Garc. *loc. cit. à num. 44.* citans pro hac sententia aliquot Rotæ decis. Barbof. *juris Eccl. l. 1. c. 32. n. 57.* citans Riccium Bonac. Navar. &c. qui tamen non satis videtur sibi constare, pro ut videre est apud me *q. 587. n. 2. in fine;* & quòd nomine Officialis, vel Vicarii absolutè prolati in istiusmodi literis commissionum, dispensationum, non intelligatur Vicarius Capituli, sed Episcopi, satis argui videtur ex praxi, Curia & Cancellaria, quâ Sede vacante Episcopali, eæ non dirigantur Vicario Capitulari, sed Episcopo viciniore aut ejus Vicario, ut Barbof. & Garc. contrarium nihilominus quòd ad utrumque tenentibus, quos citat Barbof. *loc. cit.* Salas de LL. d. 20. f. 17. *num. 124.* Pont. de matrim. l. 8. c. 18. §. 1. *num. 13.* Sanch. de matrim. l. 8. d. 27. *num. 32.* Asserit quoque Barbof. *loc. cit. n. 10.* per Vicarium Capituli posse exequi literas directas per S. Cong. Episcopo ab eo non executas ut S. Cong. *preposita negot. Episc. & Regular. 10. April. 1615.* nec non omne illud, quod Episcopo mortuo per Bullam seu Breve in causis jurisdictionem importantibus concessum, prout eadem Congregat. in *Neapolitana 10. Febr. 1604.* Decimo ministros, Secretarium aliosque officiales, quos, utpote ad exercendam commodius jurisdictionem necessarios, non secus ac Episcopus sibi eligere potest, & quorum electionem sibi reservare solet in deputatione Vicarii Capitularis juxta formam recitatam à Quarant. in *sum. Bullar. v. Capit. sed. vac. num. 15.* Pignat. *Tom. 9. consult. 159. num. 4.* Vicarius Capitularis amovere nequit, sed tenetur adhibere, sicut tenetur Vi-

carius Episcopi, utpote officialis jurisdictionis Episcopalis, cujus ipse Vicarius dicitur. Undecimò videtur Vicarius Capitularis, etiam sine specialâ mandato posse celebrare Synodum, non secus, ac visitare; cum visitare non minus sit inter ardua, quàm cogere synodum, & hoc non minus de lege jurisdictionis quam illud, & lex Diocesana non minus exigit unum quàm alterum. Duodecimò posse Vicarium Capituli dare licentiam edificandi nova monasteria, negant Dian. p. 8. tr. 4. *resol. 68. in fine.* Barbof. *loc. cit. num. 60.* Pax Jord. *loc. cit. num. 27.* testantes sic definitum à S. Cong. affirmat è contra & probat ex eadem S. Cong. Fagn. in *c. non amplius. de Institut. à num. 65.* vide me *q. 591.* Decimotertiò: Quod circa mutandas ultimas voluntates potest Capitulum, id etiam potest Vicarius Capituli sine hujus speciali commissione. Decimoquarto potest constituere & approbare confessarios, iisque concedere facultatem absolvendi à casibus Episcopo reservatis; item revocare facultates omnes datas ad audiendum confessiones, item confessarios examinatos & approbatos per Episcopum defunctum denuo revocare ad examen, & repertos inhabiles reprobare Ventrigl. *Tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 44.* vide me *q. 596.* Decimoquinto potest, quod potest Capitulum quòd ad interponendam auctoritatem alienationi bonorum Ecclesiarum Cathedralium inferiorum. Decimosexto potest processiones publicas indicare, præscribereque viam & modum, quò dirigendæ, non obstante consuetudine etiam immemoriali, quâ dicta potestas forte fuisset apud alios; cum jus illud privativè ad alios sit penes Ordinarium jurisdictionem ordinariam exercentem Pignat. *Tom. 10. consult. 121. n. 21.* Barbof. *juris Eccl. l. 1. c. 43. n. 161.* idque ex mente S. Cong. Concil. & juxta Decis. Cong. rituum, de qua testantur iidem; comminatis etiam censuris aliisque pœnis extraordinariis Canonice accedere ad eas recusantibus. Pignat. *loc. cit. n. 4.* vide me *q. 598. num. 1.* Non potest tamen indicare aut instituere processiones publicas & generales in civitate Episcopali, vel ubi est Capitulum Cathedrale (secus de iis, quæ fiunt extra illam in oppido aliquo Diocesis) Capitulo non requisito, seu absque ejus consilio. Pignat. *loc. cit. n. 5.* Decimoseptimò in ordinationibus suis & scripturis publicis uti non potest sigillo proprio, sed uti debet sigillo publico, quod gerit ratione officii sui tanquam persona publica, nempe Capituli, cujus nomine & vice administrat. Pignat. *Tom. 9. consult. 159. n. 7.* non tamen *n. 10. & 12.* addit, quod uti possit sigillo proprio, ubi constitutus, vel etiam confirmatus auctoritate Apostolica. Decimo octavo potest dare extero Episcopo licentiam conferendi Ordines aliæque pontificalia in Diocesi Sede vacante, etiam absque speciali commissione Capituli, secus ac commissione Episcopali ad hoc eget Vicarius Episcopi, juxta tamen limitationes & extensiones supra datas, quò ad concedendam hanc licentiam à Capitulo. Poterit & ipse Vicarius Capituli, ubi est Episcopus, sine speciali commissione per se præstare omnia, ad quæ licentiam concedere potest Episcopo extraneo. Decimononò potest quoque dare dimissorias juxta dicta in hoc puncto supra de Capitulo. Vigesimo potest dare facultatem construendi & dotandi Ecclesiam in ordine ad acquirendum confruenti vel dotanti jus patronatus, idque sine speciali mandato Capituli; ego *q. 602.* Vigesimo primò potest instituere

presentatos, & electos confirmare etiam sine speciali mandato. Sunt enim hæc iustitia & necessitatis. Garc. p. 5. c. 7. num. 28. ego q. 603. & in for. benef. p. 2. q. 171. numer. 2. Vigesimo secundo collationem liberam beneficiorum devolutam ad Capitulum Sede vacante ob negligentiam inferiorum collatorum, ut faciat ejus Vicarius, an egeat speciali mandato, non ita liquet; vide me q. 504. num. 3. Conferre illum posse beneficia ex fundatione debita conferri certæ personæ, aut certo generi personarum, secus, si conferri debeant in genere personis qualificatis; v. g. Magistris, docent cum Garc. p. 5. c. 3. num. 76. juncto num. 90. contrarium de utroque docent alii. De quo vide dicta supra de Capitulo; plus enim non potest Vicarius quam illud in hoc puncto. Illud certum, quod collationes liberas competentes Capitulo etiam Sede plena facere nequeat Sede vacante sine expresso & speciali ejus mandato. Vigesimo tertio resignationes beneficiorum spectantium aliis privative ad collationem Episcopi simpliciter factas recipere potest; egere eum ad hoc speciali mandato, quemadmodum Vicarium Episcopi censent aliqui. Quod facilius admittendum de resignationibus beneficiorum pertinentium privative ad collationem Capituli Sede plena, vel etiam simultaneè ad Episcopum & Capitulum, aut etiam quorum resignationes recipere pertinebat ad Capitulum Sede plena. De cetero resignationes factas permutationis gratiâ recipere nullatenus potest; vide q. 605. Vigesimo quarto vacante parochia, Vicarius Capituli potest ei providere de idoneo Vicario cum assignatione congruæ portionis, proponere edicta, examinare per concursum, deputare examinatores in Synodo, facere omnia, quæ juxta Trident. Sess. 24. c. 18. præcedere debent parochiæ collationem usque ad electionem dignioris, & quidem sine speciali mandato Capituli; cum ad ea, quæ spectant ad jurisdictionem ordinariam, præsertim necessariam, ultra generalem commissionem Vicariatus non egeat speciali, quin & hæc ipsa Capitulum per se exercenda reservare nequeat, sed necesse habeat facere ea per Vicarium suum juxta dispositionem Trid. de quo vide dicta ex C. de Luca & Fagn. de Capitulo supra, ubi etiam, quid illud possit quod ad deputationem vel subrogationem examinatorum, id enim etiam poterit Vicarius Capituli. Vigesimo quinto potest Vicarius beneficia à collapsis Ecclesiis transferre non secus ac Episcopus. Fagn. in c. his qua. de major. & obed. num. 56. Vigesimo sexto quod ad faciendas uniones beneficiorum, easque rescindendas; item ad dismembrationem & extinctionem eorum potest, quod potest Capitulum, cujus tamen ad hæc consensu, si non speciali commissione, egere videtur. Vigesimo septimo non potest Vicarius sibi substituere alium, nisi ad modicum tempus & ex urgente causa, neque nimis frequenter, nec sine speciali Capituli mandato juxta Ventrigl. Riccium, Vulpe. &c. contrarium quod ad hoc postremum, nimirum posse illum substituere sibi alium sine speciali ullo mandato ad breve tempus & ex urgente causa, sentientibus Barbof. jur. Eccl. l. 1. c. 32. num. 56. Dian. loc. cit. num. 62. quin & indifferenter sine ulla speciali licentia id eum posse, refert Garc. p. 9. c. 9. num. 23. decisum à S. Cong. possit quoque, si Vicarius detentus infirmitate

aliove impedimento non substituerit sibi alium, substituere illum Capitulum, cujus potestas mortuo Vicario non expiraret. Barbof. loc. cit. vide me q. 611. Reliqua de Vicario Capitulari, puta de ejus præcedentia, salario, reddendaque ratione administrationis &c. quia non ita huc spectant, vide apud me in Vicario Episcopi u. quæst. 612. ad quæst. 621.

Quæst. 103. Quando nam expiret officium Vicarii Capitularis & vacantia Sedis?

1. Resp. ad primum primum: Si Capitulum, prout potest, ad tempus determinatum deputavit Vicarium, hoc elapso, utique expirat administratio & officium Vicarii. Dian. p. 8. ir. 4. resol. 69. in fine. Paxford. l. 12. tit. 2. num. 58. cum communi. Si verò sine temporis præfinitione, sive à Capitulo, sive Metropolitano constitutus, expirat ejus officium, quam primum Sedes definit esse vacans. Dian. Paxford. LL. cit. Barbof. loc. cit. num. 43. quia ex tunc terminatur Capituli jurisdictione, seu definit ea esse habitualiter penes Capitulum.

2. Resp. ad primum secundò: Definit quoque ejus officium, dum à Capitulo avocatur seu removetur. An verò ad nutum Capituli, durante vacantia Sedis sit amovibilis, controvertitur inter AA. Possit eum amoveri toties quoties, non tantum, quando inter Capitulum & Vicarium in prima ejus deputatione super tali amovibilitate fuit conventum, verum etiam præscindendo à tali conventionem, tenent Garc. p. 5. c. 7. num. 23. citans pro hoc claram S. Cong. declarationem. Jo-And. in c. ult. de offic. Vic. in 6. num. 15. ubi is indicat, posse Vicarium, etiam ad tempus constitutum, eo nondum elapso, revocari. Meroll. Tom. 3. d. 7. du. 27. num. 166. Farinac. &c. Quin & posse eum revocari, ubi fuisset interpositum juramentum de non revocando, tenent Sbroz. de off. Vic. l. 3. quæst. 32. num. 7. citatis Pavin. de potest. Cap. Sed. vac. p. 2. quæst. 10. num. 1. & aliis; item Zerol. pr. Episc. p. 1. v. Vicarius §. 21. expressè addens: etiam sine causa, & citans Selv. Rebuff. &c. item Azor. Inst. mor. p. 2. l. 3. c. 37. quæst. 18. Fundamentum horum AA. est, quod Vicarius Episcopi semper censetur constitutus ad libitum, etsi id in commissione Vicariatus non exprimat; poteratque etiam Capitulum ante Tridentinum amovere ad libitum suum Vicarium, adeoque id ipsum possit adhuc; cum Trident. circa hoc nihil determinaverit. Nihilominus contrarium, sive non posse Capitulum sine justa causa amovere suum Vicarium, tenent Diana loc. cit. Barbof. loc. cit. num. 47. citans Riccium in collectan. p. 5. collect. 1062. in fine. Raguic. de voce Can. in Capit. quæst. 37. num. 4. addens etiam ex Sellio in select. c. 19. num. 43. id verum esse, etiam si in nominatione Vicarii dictum fuisset, quod revocare posset ad libitum; item Pirh. ad tit. de off. Vicar. num. 79. Fagn. in c. his qua. de major. & obed. num. 70. Pignat. Tom. 1. conf. 23. num. 10. Paxford. Vulpe, his quatuor unâ cum Barbof. testantibus, sic rescriptum à S. Cong. proposita negot. Episcop. & Regular. de anno 1631. Multo minùs juxta hanc sententiam negativam Vicarius Capitularis deputatus